

fort Tid komme en saadan Bolig, lad os da ikke gaa altfor raast til Værks med at opføre en ny, og derved bliver Loven kun et Skin. Jeg maa oprigtig tilstaa, at dette Lovforslag synes mig i enhver Henseende at trænge til en betydelig nærmere Overveielse, og at det vilde have været ikke saa uheldigt, om en saadan Overveielse var kommen, forinden selve Lovforslaget var blevet indbragt. Der maa dog vist være visse Grændser med Hensyn til Modenheden af, hvad der indbringes, saaledes at ikke et Udvalg, eller endog selve Thinget, skulde have det som sin Sag, at bringe i Lovsform eller endog klare de enkelte Tanker, som et æret Medlem af forskjelligte Grunde kan finde sig foranlediget til at kaste ind i Thinget. Jeg finder, at dette Lovforslag hører til dem, som selv et Udvalg vil have meget Ondt ved at bringe til en ordentlig Skikkelse, fordi det ikke er ordentlig gjenomtænkt fra den ærede Forslagsstillers Side. Jeg er saa rede som Nogen til at ville være med til at fremme den Tanke, at skaffe Husly for de Husvilde; men jeg tror, at paa den Maade, som det ærede Medlem her har bragt den frem, vil den være fuldstændig upraktisk og være af en saadan Natur, at den lige saa lidt vil komme dem til Gode, som i den Retning skulde kunne gøre et Krav, saa den vil kunne bæres og taales af den øvrige Del af Kommunen. Jeg maa derfor mene, at dette Lovforslag, hvis Dørgang til 2den Behandling, jeg for Øvrigt ikke skal nægte min Stemme, i den Form, som det nu har, hører til de mindre heldige Lovforslag, som ere indbragte heri Thinget; men jeg vil fremfor Alt gjentagende haabe, at det ærede Medlem i alt Fald vil tage mine Bemærkninger forsaavidt til Sndtagt, at han vil tænke paa, om det ikke vil være rigtigt at udvide Lovforslagets Bestemmelser til ogsaa at gjælde for Landet.

J. Madsen: Det er en smuk Tanke, som ligger til Grund for den Ordning, som er truffen ved Loven af 4de Juli 1850, nemlig den, at der, naar en Mand kommer til en Kommune og ønsker at bo der, men ikke kan skaffe sig Bolig, uagtet han kan betale Leien for den, saa gives et Middel, hvorved han kan blive i Stand til at bosætte sig, hvor han tror, at kunne finde Arbejde og Fortjeneste. Alt det Samme, som ved den nævnte Lov er bestemt for Landets Bedkommende, ogsaa skulde være Tilfældet for Kjøbstædernes Bedkommende, kunde jeg synes vilde være hensigtsmæssigt og nødvendigt; og det bliver vistnok bestandig mere nødvendigt, thi efterom Kapitalen forøges, bliver den anvendt til mange Foretagender, hvortil den ikke før har været anvendt. Som Følge heraf bliver der saaledes paa de Steder, hvor Kapitalen er tilstede i størst Mængde, mere og mere Brug for en større Arbeidskraft, og atter som Følge deraf er det naturligt, at der til enkelte Løder kan opstaa en

stor Trang til Boliger for de Arbeidere, som til en given Tid søge Arbejde paa et vist Sted. Jeg tror imidlertid ikke, at der overalt er gjort saa stor Brug af Loven af 4de Juli 1850, som man den Gang havde tænkt sig, og det vistnok af den simple Grund, at Enhver, som kan betale Leie af en Bolig, ogsaa helst vil søge sig en Bolig, som han finder passende. Paa den anden Side kan det imidlertid ikke nægtes, at efterom Forholdene have udvillet sig, er det maaske ikke værst i Kjøbstæderne, men der gives andre Steder omkring i Landet, hvor det til en vis Tid under visse givne Forhold næsten er umuligt for vedkommende Arbeidere at faae det fornødne Husly, hvad jeg helst vil kalde det for, da mange af disse Arbeidere udføre deres Arbejde i en kort Tid eller i en vis given Tid, som ikke varer ret længe. Jeg tror imidlertid, at mange af de Ulemper, som jeg nærmest sigter til, kunne afhjælpes ad administrativt Veie; og den Tanke, som staar for mig, er da nærmest den, at det er mig bekendt, at paa saadanne Steder, hvor der foretages Indbæmminger fra Havet i større Udstrækning eller Udtørring af Søer, søge vedkommende Arbeidere at opføre nogle Baracker i den usleste Stil, som man kan tænke sig, hvori de da ikke alene selv opholde sig om Natten, men hvor de ogsaa mangen Gang have deres Koner og Børn. Det forekommer mig, at der ad administrativt Veie, naar der gives Koncession til saadanne Foretagender, kunde drages Omsoarg for, at de, som erholde disse Koncessioner, bleve forpligtede til at søge for, at deres Arbeidere kunne faae en passende Husly eller Bolig, som de kunne opholde sig i, thi efter min Mening er det ikke alene forargeligt, som de leve og opholde sig om Natten, men det er ogsaa mange Gange demoraliserende. I en anden Retning kan der maaske ogsaa paavises Steder, hvor der er Trang til Husly, navnlig for Jernbanearbeidere, thi saavidt mig bekendt, gaar det for Løder saaledes til, med de Jernbaner, som ere under Udførelse, at Hovedentreprenørerne affordere Arbeidet bort i mindre Portioner til Underentreprenører, som ikke eie nogen Kapital til at udføre Arbeidet for, og som derfor kun spekulere paa, om de under gunstige Omstændigheder kunne tjene Noget. Disse affordere, da igjen med Arbejderne Stykke for Stykke, men da disse Underentreprenører intet eie, saa bliver Følgen deraf den, at naar Arbejderne tilsidst fordrer deres Penge, og Underentreprenørerne ikke længere kunne betale, saa komme ikke alene Arbejderne til at tabe deres Tilgøbelhavende, men ogsaa de Folk, hos hvem de have havt Husly om Natten, og Koft, komme til at tabe Penge derved. Følgen deraf bliver da atter, at Ingen vil give disse Arbeidere Koft og Husly, og der vil derfor maaske snart blive Trang til i den Anledning at træffe Bestemmelse om, at vedkommende Kommunalbestyrelse maa træde til og skaffe Arbejderne Bolig eller Husly. Med